

lib. III. cap. XVI. protulimus: ubi Perfarum annum aquabilem, & Egyptiaci similem esse dicit, triceniarius mensibus, & epagomenis quinque constantem. Scripsit autem Isaacus annis multis post conditum Neuruz Sultanicum. quod argumento est, Tropicum illum populari usu minime receptum fuisse, & Ignatius Patriarcha Antiochenus, cujus epistolam ad se scriptam Scaliger citat lib. III. Itaq. Can. praesenti utitur tempore, cum dicit: *Scito annos Perfarum esse Solares aquabiles, hoc est non exactos; cum sint dierum cccclxv. Similiter eorum menses aquabiles triginta dierum, cum appendice quinque dierum furtivarum.* Sed in illo Isaaci loco quaedam sunt ab Christmanno interpretata perperam: quae cum illum locum exscriberemus, unâ cum ejus versione imprudenter admisimus. Postquam enim docuit eam esse Perfici annirationem, ut quadriennio quoque diem unum antevetat in Romano Calendario, subjicit: *en dicit qd hoc est in dictione Perfarum est, hoc est, integris annis 1460. solito anno Perfico.* Sic enim reddenda ista sunt, quae malè à Christmanno sunt accepta. Nimirum ut quarto quoque anno Neomenia primi mensis unum diem anticipat, sic post annos 1460. dies 365. qui est annus Perficus. Corrigatur itaque Christmanni interpretatio illa, quae in nostrum librum cum errore ipso recepta est. Hae argumenta sunt, annum Sultanicum nequaquam civilem esse factum, neque ad contractus adhibuit, ut existimat Scaliger. Qui quidem verba illa Chrylococcus non est assecutus: *ὅς ἐν τῷ ἀστρονομικῷ βιβλίῳ ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἰσακίου λέγει, ὅτι οἱ ἄλλοι ἐπισημαίνουσι τὸν ἀστρονομικὸν ἔτην ὡς ἑξήκοντα ἑξιμέσῃσιν ἡμέραις, καὶ ἑξήκοντα ἑξιμέσῃσιν ἡμέραις, καὶ ἑξήκοντα ἑξιμέσῃσιν ἡμέραις, καὶ ἑξήκοντα ἑξιμέσῃσιν ἡμέραις.* Credit tamen ad hunc esse civilem actus. quali dicat *Quotidiana.* Quod si admitterimus, absurda erit totius loci sententia: imò nulla. Verum tamen ad hunc esse civilem nihil est aliud, quam suis diebus consignare: sive ipsis diebus & ἡμέραις mensium Neomenias illigare. Praeterea Chrylococcus eundem malè intellexit Scaliger, dum ab eo putavit asseri, annum Sultanicum primum cum aequinoctio in Martii XIIII. diem incidisse. Non hæc mens Chrylococcus fuit. Sed hoc tantummodo significavit, aequinoctium tempore suo in XIII. Martii convenisse. Nam alibi ita scribit. *ἡ ἑξήκοντα πέντε Μελιζὰ ἡμέρας ἄρξαι τὸν ὀκτώμηνον ἢ ἑξαμήνην ἐπισημαίνουσαν τὸν ἀστρονομικὸν ἔτην, ὅτι ἡμέρας ἑξήκοντα ἑξιμέσῃσιν ἡμέραις ἐπισημαίνουσαν τὸν ἀστρονομικὸν ἔτην, ὅτι ἡμέρας ἑξήκοντα ἑξιμέσῃσιν ἡμέραις ἐπισημαίνουσαν τὸν ἀστρονομικὸν ἔτην, ὅτι ἡμέρας ἑξήκοντα ἑξιμέσῃσιν ἡμέραις ἐπισημαίνουσαν τὸν ἀστρονομικὸν ἔτην.*

Ex his verò posterioribus Chrylococcus verbis apparet annum illum Sultanicum merè Tropicum fuisse: cujus Neomenia in Julianis mensibus ἡ ἀστρονομικὴν stationes suas anticiparent. Ob id civilis fuisse non videtur.

CAPUT LVI.

De anno, quo Constantinopolis à Turcis expugnata est.

Quo antiquis in rebus fiet, cum florentissimæ quondam, retumque dominæ civitatis tam recentis calamitatis annus propemodum ignoretur? Tota in annis duobus controversia posita est. Aut enim Christi anno MCCCCLII. aut MCCCCLIII. captam esse convenit. Mihi dubium non est, quin id posteriore contigerit. Hoc imprimis testatur Historia politica Constantinopolitana à Martino Cruio edita. καὶ ἐπὶ τὴν γέγονεν ἡ ἀλωσις ἐν τῷ ἔτει 5376, μὴν Μαΐου κβ', ἡμέρας τριτάτης, πρῶτης. Hoc modo capta est præstantissima hæc urbs anno 6961. mense Maio, feria tertia manè. Annus

Quicumque igitur in quinto de Emendatione Temporum libro, tum in tertio Isagogicorum Canonum de insignibus historiarum intervallis disputans Scaliger ex ingenio suo aliorum ad sententiam adjunxit, si unum alterumve caput exceperis, ea partim falsa, vel minime probabilia, partim sibi invicem contraria sunt. quod erat demonstrandum.

mundi 6961. Constantinopolitani computi, detrahissex methodo 5508. redigitur ad 1453. Laonicus Chalcondylas lib. VIII. idiplum asserit anno mundi 1453. feria tertia, Maii xxvii. Sed legendum, Maii xxix. Quippe anno 1453. cyclo Luna x. Solis vi. littera G. Ideo feria III. fuit vicefimo nono die Maii. Bonfinius Hungarorum Decad. III. lib. VIII. memoria prodidit Annrathem Turcarum Imperatorem anno salutis quadringentesimo & quinquagesimo supra millemum obiisse, anno Jubileo. Huic Mahumetem filium successisse: à quo anno salutis 1453. capta est Constantinopolis. Jacobus Meyerus Annalium Flandriæ lib. XVI. scribit anno ipso 1453. quo Pascha Kalend. April. fuit, in fine Maii Constantinopolim à Turcis occupatam. Certissimus est character feræ tertiæ, idque xxix. Maii. Quod in libro etiam illo, cui titulus est ΚιθϞ, extare testis est Crusius. tamen annum Christi 1452. præfinit. Sed nullus aliusquam 1453. id sustinet. Perperam ergo Crusius historia Politica locum illum ad annum 1452. transtulit. Quæ & Mercatoris opinio fuit. Quibus ea sententia placet, constare putant intra dies Pentecostes captam fuisse. Atqui anno 1452. cyclo Luna ix. Solis v. littera BA, Pascha incidit April. ix. Pentecoste Maii xxviii. Postridie ergo feria II. expugnata fuerit. De anno consentit Sabellicus lib. VI. Enneadis x. quem eundem, ex quo Byzantii ceptum est imperari, numerat 1191. diem quoque xv. Kalend. Maias notat: sed errore manifesto, pro Junias. Annales Turcici est annum Hegiræ non exprimit; tamen cum inter annum MCCCXVI. & MCCCXVII. Constantinopolos ἀλωσιν ponunt, satis indicant anno Hegiræ MCCCXVII. urbem esse captam. Sed addunt, die vigesimo mensis Rebululæ. Is est Rabie prior. Anno Christi MCCCCLIII. inuit annus Hegiræ MCCCXVII. Muharram cepit Januarii XXI. feria VI. Rabie prior Martii XII. feria II. At Giumadi prior inuit Maii x. feria v. Unde Giumadi xx. id est Maii xxix. feria III. urbem invasere Turcæ. Castigandi igitur Annales. tum verò Scaliger ipse qui annum Hegiræ MCCCXVII. in Annalibus significari putat; & anno ipse Christi MCCCCLIII. ἀλωσιν assignat.

Ad summam capta videtur Constantinopolis anno Christi MCCCCLIII. Maii xxix. feria III. quæ Trinitatis Dominicam secuta est. In quo Abraami Batfichay Hungaricum Chronicon emendandum est, ubi legitur anno Christi MCCCCLIII. captam esse, feria tertia post Corporis Christi. Leg. antefestum Corporis Christi. Accidit hoc anno 1124. ex quo dedicata primum est à Constantino. Idacius enim in Fatis, Cosl. Gallicano & Symmacho, ara CCCXVIIII. dedicatam ait esse Constantinopolim v. Idus Maias. Hic est annus Christi CCCXXX. Alexandrinum Chronicon iisdem Cosl. illud idem esse factum refert. Vide quæ cap. XLII. hujus libri disputata sunt. Hinc falli constat Sabellicum, qui anno, ex quo Byzantii ceptum imperari, supra milleimum, ac centesimum primo & nonagesimo Constantinopolim esse captam asserit.

Epilogus librorum IX, X, XI. de Doctrina temporum.

Quæ in uno de Emend. temporum quinto libro Scaliger complexus est, ea nos tribus absolvimus: insignes videlicet epochas, & historie velut cardines; ex quibus cetera deinde pendunt, quæ ex illorum observatione suis temporibus aptari facillimè poterunt. Ex hac verò disputatione nostra confectum illud opinor librorum trium problema, quod περιματρῶ in ista libro nono præfiximus: nimirum, si unum, alterumve caput exceperis, in quo de artificio Julianæ Periochi, ac de Dario Medo differit; reliqua illius inventa ad aliorum sententiam adjuncta, quæ falsa, vel minime probabilia; quæ secum invicem pugnantia, & contraria videri.

DIONYSII

DIONYSII
PETAVII
E SOCIETATE JESU,
DE
DOCTRINA
TEMPORUM
LIBER DUODECIMUS.

PROBLEMA LIBRI XII. DE DOCTRINA TEMPORUM.

Que in sexto de Emendatione Temporum Libro de Natali Domini, de que Paschatibus quinque, ac de die Passionis: tum de Danielis hebdomadibus, historia Esther, Francorum primis regibus, quæ sunt totius ferè libri capita, traduntur, in iis quicquid novi excogitatum est à Scaligero, falsum omne est, & absurdum.

DE ANNO NATALIS AC PASSIONIS
Christi, & aliis quibusdam quæstionibus.

ΗΡΟΘΕΩΡΙΑ.

UAM sit abstrusarum reconditarumque rerum in hominibus ignorantia tolerabilis, documento illud esse potest, quod vulgariū, & quotidianarum tantis sit difficultatibus obstruata cognitio. Cum enim Christo Domino, ab eoque gestis rebus, & ipsius vitae atque morte, nihil sit Christianis hominibus notius: obscurissima nihilominus illorum omnium tempora sunt, neque quibus annis singula contigerint, plene est hæcenus, ac liquidò compertum. Hujus obscuritatis ea causa primum est, quòd quæ Christi res memoria mandant, vetustissimi omnium, factique Scriptores, ortus illius, necisque ἀλωσις, quod ad temporum notas attingit, minus limitatè ac subtiliter expresserunt. Quorum hac in parte diligentiam uti inculcare non possumus; quòd nihil ab iis, nisi ejusdem, cujus nutu regebantur, instinctu spiritus, aut omisium, aut perscriptum credimus: ita de ceteris, qui deinde sunt secuti, Christianis Scriptoris merito fortasse querimus, quòd indigentius illa, quæ erant ipsis notiora, persequentes, justissima posteritatis studia frustrati sunt. Sed hoc videlicet sub ipsa Christiana religionis initia, quòd primis imperatorum, ac civitatum temporibus accidit; ut qui tum vivebant homines gerendis potius essent, quam scribendis rebus intenti. Ex quo factum est, ut obsolescentè paulatim illarum memoria, qui se ad easdem no-

tandas, & illustrandas postea contulerunt, in tenuibus & obscuris antiquitatis vestigiis majori se operæ & industriae laude, quam fructu, ac pretio jactaverint. Eiusmodi hæc est, ad quam nos instituti series operis perduxit, de Christi ortu, & Passione disputatio, quæ duobus abhinc ferè sæculis vehementius agitari cepta, hoc præsertim posteriore, ita doctos homines, ac temporum peritos exercuit; ut non singulorum capitum; sed librorum unicum hoc sibi argumentum præscriberent. Paulus certè patria Middelburgensis, Episcopus Forosempronienis in utramque quæstionem Commentariorum ingentes Tomos duos insumpsit. Cujus accensi studio complures alii iisdem de rebus copiosissimè disputarunt; de Passione ipsa verò potissimum; de qua & ante Paulum, Petrus Burgenis, Abulensis, ceterique non pauci, quos longum est persequi, amplissimas dissertationes ediderunt. Nos in eadem explicanda controversia eo majore utemur compendio, quòd illius hæcenus fundamenta, ac principia constitutumus; cum quibus ex capitulis ista potissimum quæstio proficitur, ea singillatim ac per partes superioribus sunt in libris tradita. Et enim qui natalem annum Christi, vel Passionem Chronologicis notis circumscribunt, per Olympiadas, Urbis annos, Julianos itidem, Augusteos, Achiacos, nec non Herodios, ac Tiberii Imperatoris annos, & ejus generis alia tempora rem deducunt. Quorum

DE DOCTRINA TEMPORUM,

omnium tractatio, ut in unum locum seposita immensa molem disputationis efficit; ita seorsim, uti jam fecimus, & propriis locis enucleata, brevior ac tolerabilem præcipue quaestioni modum relinquit. Cum igitur celebres illi omnes temporum cardines quanta potuimus industria pervestigati, & illustrati fuerint, superest ut illius modo diligentie fructum, ac methodorum omnium usum in nobilissima, & obscurissima quaestione colligamus. Atque ut status ipse propozita controversiæ lectorum subjiciatur oculis, libet ex Ro-

manis Fastis Consulatus aliquot excerpere, ab eo anno, ultra quem nemo Christi natalem extendendum putat; ad Tiberii ultimum; citra quem omnino Passio- nis annus includitur. Coss. Romanis, & annis Urbis ex Onuffrianis Fastis delectis, Olympiadas, Julianos annos, Actiacos, Augusteos ab anno ipso Julianæ cædis, ac Dionysianos adjungemus. Ita facile omnes intelligent, cum variz opiniones expenduntur, ad quos annos singulæ Christi nativitatem, ac passionem appli-

LATERCULUM ANNORUM aliquot ad usque Tiberii mortem.

Anni ab Urbe condita.	Anni Juliani.	CONSULES.	Olympiades.	Annus Actiacus à Januario.
746	XXXVIII	C. Marcus Censorinus. C. Afinius Gallus.	CXCIII I	XXII
747	XXXIX	Ti. Claudius Nero II. Cn. Calpurnius Piso II.	II	XXIII
748	XL	D. Lælius Balbus. C. Antistius Vetus.	III	XXIV
749	XLI	Augustus XII. L. Cornelius Sulla.	IV	XXV
750	XLII	C. Calvisius Sabinus. L. Passienus Rufus.	CXCIV I	XXVI
751	XLIII	L. Corn. Lentulus. M. Valerius Messalinus.	II	XXVII
752	XLIV	Imp. Cæsar August. XIII. M. Plautus Silvanus.	III	XXVIII
753	XLV	Cossus Corn. Lentulus. L. Calpurnius Piso.	IV	XXIX
754	XLVI	Imp. Cæsar Augustus XIV. L. Æmilius Paulus.	CXCV I	XXX
755	XLVII	P. Vinicius Nepos. P. Alfinius Varus.	II	XXXI
756	XLVIII	L. Ælius Lamia. M. Servilius Geminus.	III	XXXII
757	XLIX	Sex. Ælius Catus. C. Sentius Saturninus.	IV	XXXIII
758	L	L. Valerius Messala. Cn. Cornelius Cinna.	CXCVI I	XXXIV
759	LI	M. Aimilius Lepidus. L. Arruntius Nepos.	II	XXXV
760	LII	A. Licinius Nerva. Q. Cæcilius Metellus.	III	XXXVI
761	LIII	M. Furius Camillus. Sex. Nonius Quinçilianus.	IV	XXXVII
762	LIV	C. Poppæus Sabinus. Q. Sulpitius Camerinus.	CXCVII I	XXXVIII
763	LV	P. Cornelius Dolabella. C. Junius Silanus.	II	XXXIX
764	LVI	M. Aimilius Lepidus. T. Statilius Taurus.	III	XL
765	LVII	Tib. Germanicus Cæsar. C. Fonteius Capito.	IV	XLI
766	LVIII	C. Silius Nepos. L. Munatius Plancus.	CXCVIII I	XLII
767	LIX	Sex. Pompeius Nepos. Sex. Apuleius Nepos.	II	XLIII
768	LX	Drusus Tiberii F. C. Norbanus Flaccus.	III	XLIV
769	LXI	T. Statilius Taurus. L. Scribonius Libo.	IV	XLV

LATERCULUM ANNORUM aliquot ad usque Tiberii mortem.

Anni ab Urbe condita.	Anni Juliani.	CONSULES.	Olympiades.	Annus Actiacus à Januario.
770	LXII	C. Cælius Rufus. L. Pomponius Flaccus.	CXCIX I	XLVI
771	LXIII	Tib. Augustus III. Germanicus Cæsar II.	II	XLVII
772	LXIV	M. Junius Silanus. L. Norbanus Flaccus.	III	XLVIII
773	LXV	M. Valerius Messala. M. Aurelius Cotta.	IV	XLIX
774	LXVI	Tib. Augustus IV. Drusus Tiberii F. II.	CC I	L
775	LXVII	C. Sulpitius Galba. D. Haterius Agrippa.	II	LI
776	LXVIII	C. Afinius Pollio. C. Antistius Vetus.	III	LII
777	LXIX	Ser. Cornelius Cethegus. L. Vifellius Varro.	IV	LIII
778	LXX	Cossus Cornelius Lentulus. M. Afinius Agrippa.	CCI I	LIV
779	LXXI	Cn. Cornelius Getulicus. C. Calvisius Sabinus.	II	LV
780	LXXII	M. Licinius Crassus. L. Calpurnius Piso.	III	LVI
781	LXXIII	Ap. Julius Silanus. P. Silius Nerva.	IV	LVII
782	LXXIV	C. Rubellius Geminus. C. Fufius Geminus.	CCI I	LVIII
783	LXXV	L. Cassius Longinus. M. Vinicius Quartinus.	II	LIX
784	LXXVI	Tiberius Aug. v. L. Ælius Sejanus.	III	LX
785	LXXVII	Cn. Domitius Ahenobar. A. Vitellius Nepos.	IV	LXI
786	LXXVIII	Ser. Sulpitius Galba. L. Cornelius Sylla.	CCII I	LXII
787	LXXIX	Paulus Fabius Persicus. L. Vitellius Nepos.	II	LXIII
788	LXXX	C. Cestius Camerinus. M. Servilius Rufus.	III	LXIV
789	LXXXI	Q. Plautius Lælianus. Sex. Papinius Gallienus.	IV	LXV
790	LXXXII	Cn. Acronius Proculus. C. Pontius Nigrinus.	CCIV I	LXVI

Hactenus laterculum annorum, & Consulatum, & Connexio, superioribus libris adeo firmiter adstructa intra quos Natalis Christi, ac vita ejus omnis, & Passio coeretur; ut neque natus ante annos illos, neque post eisdem passus videri possit. Annorum verò conditæ Urbis, Julianorum, Olympiadicorum, ac ceterorum, cum adscriptis Consulibus, atque inter se

est, ut de ea nemini dabitare liceat. Huic igitur solo, cujus à nobis est explorata, & perspecta soliditas, omnis nostra superstruenda disputatio est; in qua illud inquiritur, cuinam anno Christi Natalis, ac Passio debeat.

